

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 8. Circa grauem in Furto quantitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

SECTIO SECVNDA.

De Praecepto Septimo, ac decimo Decalogi Problemata.

CAPVT VIII.

Circà grauem in Furto quantitatem.

PROBL. I.

Grauis in furto quantitas potest, & non potest generatim definiri.

38
Definitio generatim potest.

IFFINIRI generatim potest v.gr. quatuor regalium quantitas. Quia hæc respectu omnium grauis reputatur, & minor leuis. Quatuor enim regales sufficiunt cuiuslibet puerumque ad vnius diei sustentationem ubique terrarum: quod minori quantitate vix assequi quis poterit. Sic Marchant. *resol. pastor. ad Decalog. c. 7. q. 2. Vega citand.*

39
Generatim non potest definiri.

Minimè potest generatim grauis quantitas definiri. Quia quod vni sufficit ad victum vnius diei, non sufficit alteri: & ut pauper quisque victit vna die, necessaria non erit quantitas assignata. Ergo quamuis demus, sufficere ad graue furtum quantitatem illam, quæ victui vnius diei sufficiat, minimè poterit generatim sufficiens quantitas assignari; quatuor namque regales diuiti non sufficient, pauperis verò victui superfluent. Distinguenda igitur personæ, à quibus quis furatur, & in particulari res definienda. Bonac. citandus.

40
Idem tenet, & confirmo.

Equidem grauis furti materia generatim definiri non potest. Quia circà eam tot sententia, quot capita. Nauar. *sum. c. 17. numer. 4.* ait, dimidium regalem esse materiam ad mortale furtum constituendum. Saloñ. *2. 2. to. 1. q. 66. art. 6. contr. 1.* vnum regalem. Medina *1. 2. q. 88. a. 8.* duos argenteos. Valent. *to. 3. d. 5. q. 10. pun. 16.* tres. Vega *sum. to. 1. c. 129. num. 11.* quatuor, vel quinque. Molina *to. 3. de iust. d. 685.* edocet materiam grauem esse ad furtum, id quod satis est ad conducendam operam fossoris terræ, vnius diei circà ordinarios. Manuel. *sum. to. 5. c. 118. n. 27.* & 9. duos aureos. Bannes *2. 2. q. 66. a. 6.* maiorem requirit quantitatem. Vides plures Doctores nimis rigide, plures nimis laxè opinari, nec quidquam posse generatim colligi. Probabilior planè mihi est Bonacina de contr. *d. 2. q. 8. pun. 1. n. 7.* sententia distinguens quatuor personarum genera. Primū illustriū, ac splendide viuētiū secundū viuētiū ex redditibus. Tertiū mechanicorū labore victitantiū. Quartū eorum, qui mendicando viuunt. Respectu personarum primi generis quantitas notabilis nummus aureus erit. Respectu secundi generis, quatuor, vel quisque nummi argentei.

Respectu tertij duos. Respectu denique quartij vnum, imo dimidium crediderim grauem constituisse quantitatem.

PROBL. II.

Peccat, & non peccat mortaliter qui rem paruum furatur, quam scit magni à domino pendere, ob idque magno angore afficiendum.

Certum est, ex aliqua circumstantia rem paruum posse esse mortalem in furto: & rem magnam venialem. Rogo itaque num mortaliter delinquit, qui rem paruum ab alio furto accipit, quam scit magni ab eo estimari, ob idque magno animi angore afficiendum, non tamen prorupturum in blasphemias aut alia mortalia? Exemplum exhibeo in eo, qui furatur malum sydonium à domino ex arbore, quam ipse suis manibus plantauit, vel inferuit.

Mortaliter delinquit. Quia scienter huiusmodi occasionem angoris proximo exhibere, graue quoddam est malum. Sic Nauar. *sum. c. 17. n. 1.* Rebel. *p. a. l. 3. q. 15. sect. 1. n. 8.* Nauarra de *rest. l. 3. c. 1. n. 48.* Sotus *l. 5. de iust. q. 3. a. 3.* Syluest. *v. Furtum. q. 2.* Adiciunt autem non peccare tunc lethaliter contra præceptum non furandi, sed solum contra charitatem: nam ex furto solummodo potest esse veniale & materia leuitatem.

Non peccat mortaliter. Quia irrationabilis est dominus rem tam leuem tam acriter ferendo. Ità D. Tho. *2. 2. q. 66. a. 3. ad 3.* Calet. *ibi,* & Nauar. *sum. Lati. c. 17. num. 2.* sententiam reformat.

Crediderim hoc esse verius, quia fur huiusmodi rationabiliter potest presumere, id non tam molestè ab eo esse ferendum, cum de minimis prudentes homines non multum curent. Quod si sciret graui molestia afficiendum dominum, probabilem satis primam esse sententiam reor, foremque fieri charitatis planè laesorem.

PROBL. III.

Si dominus rei levis furate alium decedat, credens illum fuisse latronem: fur multo hoc gerens, tenetur tunc, & non tenetur ad homicidij restitutionem.

Si is, qui furatur rem minimam, cognoscit probabiliter, dominum illum ob iracundiam suam in blasphemias prorupturum, in periuria, aut alia

Secl. II. De Precept. 7. & 10. Problem. 343.

alia lethalia piacula, quamvis solo ioco (v.gr.) calanum furetur lethaliter peccat, non contra iustitiam, sed contra charitatem. Quia tenemur ex charitate peccata lethalia in proximis vitare, quando id commodè & sine gravi detrimento nostro possumus: imò erit etiam peccatum scandalum; quia sine causa alij ad delinquendum ponimus offendiculum. Si autem ignorabat, cum in talia peccata prorupturum, solum venialiter in materia furti delinquit, licet postea dominus rei in peccata prorumpat. Lessi. l. 2. c. 12. dub. 6. n. 3; Tolet. l. 5. c. 16. n. 1. Filliuc. l. 1. c. 24. Sotus l. 5. dist. 9. 4. Hinc quaesierim, num si dominus rei levis huiusce ob iracundiam alij interimat, credens illum fuisse latronem, fur ad restitutionem homicidij teneatur, si ea intentione furatus fuit, ut ille sequeretur effectus?

46 Tenetur planè. Quia actus malo animo factus includit aliquando restitutionis obligationem, quam non includeret, si sincera fieret intentione: ut cernitur ex D. Thomae mente in eo, qui malitiosè impedit alium à consecutione beneficii: Ergo actus furti malo animo facti, ut dominus rei ob iracundiam conceptam ex re furata alium interimat, putans illum ipsum rem furto abstulisse, secuta occisione, ad restitutionem homicidij tenebitur: licet alioqui ad illam minimè teneretur, si absque tali animo furatus fuisset. Sic Conrad. p. 1. q. 128. in addit. Lazar. Et omnes, qui affirmant, cum qui Antonium occidit, quando scit, homicidium tribuendum esse Joanni, teneri Joanni de damno secuto, qui casus est omnino similis. Hi sunt, Sotus l. 4. de iust. q. 6. a. 3. ad 4. Caiet. l. 2. q. 62. n. 2. Corduba l. 1. q. 31. a. 3. & alij.

47 Non tenetur ad restitutionem, licet eo animo, & intentione rem modicam, imò magnam furto accipiat. Quia est hic duplex peccatum, alterum furti respectu domini rei furatae contra iustitiam, mortale, vel veniale pro rei furatae quantitate: alterum odij, ac peruersae intentionis contra charitatem respectu occisionis furandi actio ex sua natura non est illatua damni mortis alicuius tertij, & aliunde prauus animus & intentio homicidij penes furatorem illum mansit, & fuit tantum interna: nec enim eam domino rei furatae manifestauit, nec tale homicidium patrari iussit; unde ad restitutionem non tenebitur. Ità Lessi. l. 2. c. 9. dub. 16. n. 113. Nauar. sum. c. 17. n. 71. Faguind. Decal. l. 7. c. 2. n. 6. Et qui afferunt, ex peccato contra charitatem commisso non resultare aliquam restitutionis obligationem. Hi sunt Tolet. l. 5. c. 19. Nauar. sum. c. 17. n. 71. & in apollo. q. 2. monit. 4. Adrian. in 4. de restit. q. 10. & alij apud Toletum.

48 Profectò quotiescumque exterior actio ex sua natura non est talis, ut ex illa ordinariè sequatur alteri damnum: parum refert, ut illam quis gerat animo & intentione, uti malum ei obueniat. Unde cum actio illa furandi ex sua natura talis non est, ut ex illa sequatur damnum alteri, non incurrit restitutionis ex homicidio obligationem. Denique prauus animus, & damnata intentio licet faciat actionem illicitam, non tamen facit eam iniustam in ordine ad talem occisionem.

PROBL. IV.

In furto Reliquiarum datur, & non datur materiae paruitas.

Minimè datur. Quia vendere vel paruulam Reliquiam est peccatum lethale simoniae ergo & furari quantumuis paruulam Reliquiam graue peccatum erit. Et quia in Reliquiis non est quantitas, sed aestimatio spectanda: At cuiuslibet Reliquiae magna debetur aestimatio: Ergo: Sic innuit Palaeus 10. 2. r. 8. d. 1. sum. 6. num. 9. Addo, accipientem Reliquias ab Ecclesia etiam de licentia Episcopi, vel Praepositi, à furto sacrilegio non excusari: nam hi illarum non habent dominium: ut Sanchez 10. 1. sum. l. 2. c. 43. n. 23. edoceat: nec distinguit inter Reliquiam magnam aut paruam.

Datur equidem. Quia habenti Reliquiam in paruam materiae furto leuis iniuria irrogatur. Erit tamen hæc paruitas materiae in Reliquia arbitrandam in multo minori quantitate quam in materia parua communium mercium ad prudentis arbitrium, & Reliquiae aestimationem. Ità Portel. in dub. regul. v. Reliquiae sanctorum, numero quinto. Eligius Balaeus v. Furtum l. nu. 3.

Probabiliter satis dixerim huiusmodi furtum à lethali excusari ob materiae paruitatem, quamvis diuendere talem Reliquiam paruulam sit simoniae graue peccatum. Ratio differentiae est, nam vendere Reliquiam paruulam semper est iniuria notabilis facta Reliquiae, cuius valor pro re caduca temporali aestimatur, cum res sacra quantumcumque parua, sit omni re temporaria pretiosior. Alit in furto non fit iniuria Reliquiae sed Reliquiam habenti. Imò aliquandò ex furto Reliquiae maior resultat veneratio, quando scilicet à loco ignobili, vel à persona infideli aufertur, ut decentius valeat collocari.

CAPVT IX.

Circa minuta Furti.

PROBL. V.

Quando quis ab initio proposuit animo furari ab uno multa minima usque ad notabilem quantitatem, singula actiones illorum minimorum sunt, & non sunt lethalia peccata.

Peccat quidem mortaliter in ea animi deliberatione, & postea committendo singula furtiola, mortaliter etiam delinquit. Quia illa praua intentio est mortalis, & cum singula furtiola ex ea procedat, & ea intentione fiant, ut ex illis quis direseat: absque dubio actu illo externo furtioli priorem renouat deliberationem, & ideo in furto continuusculumque